



**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЦЕНТРАЛЬНА МЕТОДИЧНА РАДА**

МАТЕРІАЛИ

**НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОЇ ВІДЕОКОНФЕРЕНЦІЇ
ЦЕНТРАЛЬНОЇ МЕТОДИЧНОЇ РАДИ**

**«ДОСВІД ВПРОВАДЖЕННЯ
ЗМІШАНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ У ЗДМУ,
ТРАЄКТОРІЯ РОЗВИТКУ ТА МІСЦЕ
В СИСТЕМІ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ»**

26 травня 2021 року



м. Запоріжжя

Д 70

Рекомендовано до друку Центральною методичною радою
Запорізького державного медичного університету
(Протокол № 5 від 27 травня 2021 р.)

Голова редакційної колегії:

Ректор ЗДМУ, професор Колесник Ю.М.

Редакційна колегія:

перший проректор доц. Авраменко М.О.
проректор НППР доц. Моргунцова С.А.
проректор з наукової роботи проф. Туманський В.О.
проректор НПП проф. Візір В.А.
голова Ради з НМЗ та ПК викладачів проф. Резніченко Ю.Г.
голова ЦМК терапевтичних дисциплін проф. Доценко С.Я.
голова ЦМК хірургічних дисциплін проф. Завгородній С.М.
голова ЦМК педіатричних дисциплін проф. Недельська С.М.
голова ЦМК медико-біологічних дисциплін проф. Беленічев І.Ф.
голова ЦМК фізико-хімічних дисциплін проф. Александрова К.В.
голова ЦМК фармацевтичних дисциплін проф. Тржецинський С.Д.
голова ЦМК гігієнічних дисциплін доц. Севальнєв А.І.
голова ЦМК суспільних та гуманітарних дисциплін проф. Гребенюк Т.В.
голова ЦМК стоматологічних дисциплін проф. Возний О.В.

Робоча група:

завідувач кафедри МФІНТ проф. Рижов О.А.
секретар ЦМР доц. Демченко В.О.
методист вищої категорії Кіяшко І.О.
методист вищої категорії Лур'є І.К.
керівник ЦДО ст.викл. Дмитрієв В.С.

Д70 **Досвід впровадження змішаної форми навчання у ЗДМУ,**
траєкторія розвитку та місце в системі вищої медичної освіти : матеріали
навчально-методичної відеоконференції Центральної методичної ради
(26 травня 2021 року, м. Запоріжжя). – Запоріжжя, 2021. – 120с.

*Матеріали видаються мовою оригіналу.
За достовірність матеріалів відповідальність несуть автори.*

УДК 61:378.4(477.64)(063)

© Запорізький державний медичний
університет, 2021
© Видавництво ЗДМУ, 2021

Викладачами кафедри розроблені та впроваджені навчально-методичні посібники у навчальний процес. Останні відповідають сучасним навчальним програмам з дисципліни. Навчальні посібники відображають сучасні зміни щодо клінічної картини, діагностики, лікуванню та профілактики вродженої та набутої дитячої хірургічної патології.

З впровадженням дистанційного навчання внашому вищому навчальному закладі на кафедрі дитячої хірургії та анестезіології створенні та проводяться відеолекції та практичні заняття з презентацією матеріалу в on-line режимі. Система дистанційного навчання відбувається з використанням платформи Microsoft Teams, що є іноваційним напрямком освіти. При плануванні лекції модератор кафедри додає цю лекцію у календар, прикріплює студентів відповідного факультету і їм приходить сповіщення про дату, час та назву лекції. Це дуже важливо, оскільки кожний студент може приєднатися до лекції, за допомогою зручного для цього гаджету. Але це може викликати деякі складнощі з контролем відвідування студентами лекції, тому що не завжди можливо зрозуміти чи весь час на лекції був присутній той чи інший студент. Практичні заняття online режимі містять розбір теми, та допомагають студентам у формі дискусії засвоювати матеріал самостійно, та з допомогою викладача. Також впроваджено тестовий контроль під час практичних занять, який з'являється на початку та вкінці. Це дає викладачеві змогу оцінити рівень підготовки перед заняттям та як уважно студент засвоїв матеріал та визначитися із його присутністю.

Формат змішаного навчання надає можливості щодо високої персоналізації навчального процесу, підвищує особисту відповідальність кожного студента, дає можливості щодо реалізації сумісної проектної роботи, орієнтованої на реальну клінічну практику з використання різних форм групової взаємодії, розширює педагогічні можливості реалізації змішаного навчання, моніторингу учбового процесу, інтенсифікації процесу навчання, соціалізації тих, хто навчається.

Безумовно, методики змішаного навчання і дистанційної освіти не можуть конкурувати з традиційними методами навчання, особливо для студентів медичних вишів, де вкрай важливий безпосередній контакт викладача зі студентом у процесі освіти, проте як додатковий засіб навчання, що може вирішити низку питань самостійної підготовки студентів до заняття й засвоєння базових знань із предмета, він, без сумніву, має потужний потенціал.

Висновки. Впровадження змішаного навчання як технології організації освітнього процесу має багато позитивних здобутків для медичної освіти. Розбудова освітнього середовища з використанням сучасних цифрових технологій має стати основою ефективної медичної освіти.

ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ ВИПУСКНОГО КУРСУ НА КАФЕДРІ ЗАГАЛЬНОЇ ГІГІЄНИ ТА ЕКОЛОГІЇ

Севальнєв А. І., Гребняк М. П., Кірсанова О. В.

Ключові слова: дистанційне навчання, професійні компетенції, диференціація

Однією з найбільш важливих та актуальних проблем при викладанні дисципліни є асоціація «Гігієни» з майбутньою професійною діяльністю лікарів-клініцистів. У зв'язку з цим, основоположним підходом на кафедрі загальної гігієни та екології до навчання студентів 6 випускного курсу є формування професійних компетенцій, здатності активно використовувати у практиці знань, умінь та навичок, необхідних для ефективної професійної діяльності лікаря-клініциста.

В якості головного інструмента у навчально-виховному процесі використовується практикоорієнтована технологія, до переваг якої відносяться: інтенсифікація (80 % часу відводиться формуванню навичок); сполучення коротких теоретичних знань з їх практичною роботою та практичне напрацювання певних навичок; одночасна участь усіх студентів у процесі навчання

На кафедрі було створено «Алгоритм навчального процесу з дистанційною формою навчання для студентів 6 курсу», згідно якому навчальний процес здійснюється у наступних формах: самостійне вивчення навчальних матеріалів, практичне заняття, консультація, контрольні заходи.

При самостійному вивченні використовуються наступні матеріали: Робочі програми з дисципліни, навчально-тематичні плани, навчальні посібники, тренувальні тести з «Гігієни».

Технологічна карта практичного заняття виглядає наступним чином:

№ з/п	Етапи заняття	Час	Навчальне приладдя	Примітка
1.	Вступне слово викладача. Обговорення проблемних питань	8-00 – 8-30	Слайди	Формат - відеозбори
2.	Поточний тестовий контроль в MS Teams	8-30 – 9-25	Тести формату Крок-2	
3.	Виконання індивідуальних ситуаційних завдань	9-25 – 10-45	Різноріантні ситуаційні завдання. Нормативно-довідкові матеріали	На сайті кафедри та у теці «Матеріали до практичних занять»
4.	Самостійна робота з підготовки до ЛІ Крок-2	10-45 – 11-30	Тести формату Крок-2 з теми	
5.	Підведення результатів заняття	11-45 – 12-00		Формат – відеозбори
6.	Самостійна робота по опрацюванню бази тренувальних тестів Крок-2 Центру тестування	12-00 – 14-00	Платформа edx на сайті ЗДМУ	

Отримання викладачем результатів тестів по закінченню терміну на його виконання, а також протоколу рішення ситуаційного завдання дорівнює тому, що студент присутній на занятті. Якщо тестове завдання виконано незадовільно (тобто менш ніж 80%) або зовсім відсутнє, тестове завдання надсилається знов для виконання.

Далі кожному студенту надсилається індивідуальне завдання. Протоколи рішення ситуаційних задач в надрукованому виді студенти складають в теку «Відповіді на ситуаційні завдання теми №». При виконання індивідуального ситуаційного завдання робота студента полягає в тому, що необхідно визначити фактори ризику та обрати лікувально-профілактичні заходи. Критерії оцінки роботи: залік, незалік. Викладач може написати коментар до роботи. Виконання завдань (ситуаційних задач, тестових завдань в MS Teams та КРОК-2) є обов'язковим.

Під час виконання завдань студент має можливість задати питання викладачу у чаті MS Teams. Консультація проводиться в синхронному та асинхронному режимі.

Самостійна робота студента полягає в опрацюванні тестових завдань, які містяться в теці «Самостійна робота з підготовки до ЛІ КРОК-2». Відповідь на самостійну роботу полягає в визначенні опорних ознак (є зразок відповіді), тобто під кожним тестом необхідно надрукувати опорні ознаки.

Також складовою частиною циклу «Гігієна та екологія» є курс КРОК-2 «Загальна лікарська підготовка» Розділ «Гігієна. ООЗ» на платформі edx. Студенти повинні надіслати результати контрольного тестування.

Висновки. Вказана організація навчальних занять у студентів випускного курсу дозволила отримати позитивний результат. Зокрема, за результатами пробного Крок-2 у 2021 р. середня успішність студентів 6 курсу 1-го медичного факультету склала з «Гігієни» - 80,3%.

Для оптимізації навчально-виховного процесу необхідно забезпечити широке впровадження диференціації навчання. Сутність її полягає у тому, що вона здійснюється не шляхом повідомлення меншого або більшого обсягу навчальної інформації різним студентам, а за рахунок того, що пропонуючи однаковий обсяг знань, студентів орієнтують на різні рівні вимог до його оволодіння. Головними формами рівневої диференціації навчання слугують: різнорівневі завдання з виділенням рівня обов'язкових результатів; позааудиторні навчальні групи з виділенням результатів обов'язкових та підвищених рівнів; динамічні навчальні групи на практичних заняттях з врахуванням індивідуальних можливостей студентів; різнорівневі тести за контролем знань та вмінь.

ІНОВАЦІЙНІ МЕТОДИКИ В ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ НА КАФЕДРІ ЗАГАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ – СІМЕЙНОЇ МЕДИЦИНИ ТА ВНУТРІШНІХ ХВОРОБ ПІД ЧАС ЕПІДЕМІЇ COVID-19: ВЛАСНИЙ ДОСВІД

Михайловська Н.С., Кулинич Т.О., Стецюк І.О.

Ключові слова: змішане навчання, онлайн режим, іновації, метод портфоліо.

Вступ. Процес здобуття освіти надзвичайно змінився в умовах пандемії COVID-19, особливо для майбутніх фахівців медичної галузі, для яких важливим є не тільки опанування теоретичного матеріалу, але і практичних навичок та умінь.

Основна частина. У Запорізькому державному медичному університеті є усі необхідні умови для навчання студентів під час епідемії COVID-19: відповідне матеріально-технічне оснащення, центр дистанційної освіти, тренінговий та симуляційний центр, лекційні аудиторії з сучасним оснащенням та веб-камерами. Практичні заняття та лекції згідно з наказом ректорату на усіх кафедрах університету, у тому числі на кафедрі загальної практики – сімейної медицини та внутрішніх хвороб, проводяться у форматі змішаного навчання з повною візуалізацією у синхронному онлайн режимі на основі сервісу MS Teams, що дозволяє додати практичну складову до навчального процесу.

Для кращого засвоєння навчального матеріалу студентами на практичних заняттях викладачі кафедри демонструють виконання практичних навичок з дисциплін на реальних пацієнтах за допомогою відеоз'язку, які потім відпрацьовуються студентами на базі міжкафедрального тренінгового центру ЗДМУ з дотриманням усіх протиепідемічних заходів.

Під час викладення лекційного матеріалу лектор наочно демонструє матеріал у вигляді презентації, всі студенти своєчасно підключаються до віртуальної аудиторії, протягом лекції проводиться перевірка активності студентів за допомогою інтерактивного опитування, студенти мають можливість задати запитання в чаті або безпосередньо лектору.

Під час самостійної роботи студенти опановують онлайн курси, загальна кількість яких на кафедрі складає 18. Створено та успішно використовуються 78 відеолекцій та 14 електронних навчально-методичних комплексів для студентів різних клінічних спеціальностей, які викладені українською та англійською мовами, враховують специфіку та індивідуальні особливості навчального процесу.

На сучасному етапі особливо гостро постає проблема оцінювання навчальних досягнень студентів з тем, які виносяться на самостійне опрацювання. Одним із нових підходів є впровадження накопичувальної системи навчальних досягнень за допомогою методу портфоліо. Портфоліо є інноваційною методикою, яка доповнює традиційні засоби оцінювання, націлені на перевірку репродуктивного рівня засвоєння матеріалу,